

Brusel 17. listopadu 2017
(OR. en)

14473/17

JAI 1063
ASIM 124
FRONT 473
RELEX 994
COMIX 766
CO EUR-PREP 63
DEVGEN 265
MAMA 188
COAFR 305
SIRIS 193
NT 7

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Jordi AYET PUIGARNAU, ředitel, za generálního tajemníka Evropské komise
Datum přijetí:	15. prosince 2017
Příjemce:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generální tajemník Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2017) 669 final
Předmět:	ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, EVROPSKÉ RADĚ A RADĚ Zpráva o pokroku evropského programu pro migraci

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2017) 669 final.

Příloha: COM(2017) 669 final

V Bruselu dne 15.11.2017
COM(2017) 669 final

ZPRÁVA KOMISE
EVROPSKÉMU PARLAMENTU, EVROPSKÉ RADĚ A RADĚ
Zpráva o pokroku evropského programu pro migraci

{SWD(2017) 372 final}

1. ÚVOD

Již od přijetí evropského programu pro migraci v květnu 2015¹ vycházejí opatření EU zaměřená na řešení mnoha výzev, které s uprchlickou a migrační krizí souvisí, z komplexního přístupu. V září 2017 v rámci přezkumu programu v polovině období Komise provedla celkové hodnocení dosaženého pokroku v reakci na krizi a při provádění činností vyplývajících z programu². Evropská rada na svém zasedání v říjnu 2017 zhodnotila úspěchy dosažené na všech frontách a vyzvala ke konsolidaci této činnosti³.

Evropská komise pokračovala v práci ve všech různých oblastech evropského programu pro migraci. Za účelem monitorování pokroku a hodnocení založeného na konkrétních zjištěních věnovaného plnění závazků, které přijaly instituce EU a členské státy, včetně závazků obsažených v závěrech Evropské rady, předkládala Komise pravidelné zprávy o pokroku, pokud jde o provádění prohlášení EU a Turecka, o relokaci a přesídlování, o zprovožňování Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž a o pokroku, kterého se podařilo dosáhnout v rámci pro partnerství se třetími zeměmi⁴.

Každá z uvedených oblastí činnosti přispívá k celkové účinnosti reakce EU. Jak bylo oznámeno v rámci přezkumu v polovině období, tato konsolidovaná zpráva odráží a posiluje komplexní přístup tím, že spojuje různé aspekty. Spolu s informacemi uvedenými v přílohách seznamuje s nejvýznamnějšími událostmi, k nimž došlo od posledních zpráv ze dne 6. září⁵, a identifikuje klíčové kroky vyžadující následná opatření ze strany příslušných aktérů, zejména vzhledem k blížícímu se zasedání Evropské rady v prosinci.

2. SITUACE NA HLAVNÍCH MIGRAČNÍCH TRASÁCH

Trasa přes východní Středomoří

Na trase přes východní Středomoří zůstávají migrační pohyby omezené v porovnání s obdobím před aktivací prohlášení EU a Turecka v březnu 2016. Od začátku léta 2017 však byl zaznamenán nárůst příchozích na **řecké ostrovy**, který odpovídá sezónním trendům. K dalšímu navýšení migračního tlaku došlo od poloviny srpna, kdy průměrný počet osob překračujících hranice dosáhl 198 v průběhu září a října oproti 99 za totéž období v roce 2016⁶. Mezi migranty přicházejícími na řecké ostrovy od začátku roku 2017 je nejvíce zastoupena syrská (39 %), irácká (17 %), afghánská (10 %) a pákistánská (6 %) státní příslušnost⁷.

Objevily se také známky toho, že migranti se pokoušejí opustit Turecko jinými trasami než po Egejském moři. Zatímco počty odhalení nelegálního překračování hranic z Turecka do Bulharska setrvávají na nízké úrovni, došlo v nedávné době ke zvýšení počtu nedovoleného překročení hranic z Turecka do Řecka přes pozemní hranici (průměrně 29 odhalení za den v období od 4. září do 9. listopadu, v porovnání s 20 za předešlého půl roku). Státní příslušnost nejvíce zastoupená mezi příchozími v roce 2017 na řeckou pevninu je prozatím turecká

¹ COM(2015) 240 final, 13.5.2015.

² COM(2017) 558 final, 27.9.2017.

³ Závěry Evropské rady ze dne 19. října 2017, EUCO 14/17 dokument CO EUR 17, CONCL 5.

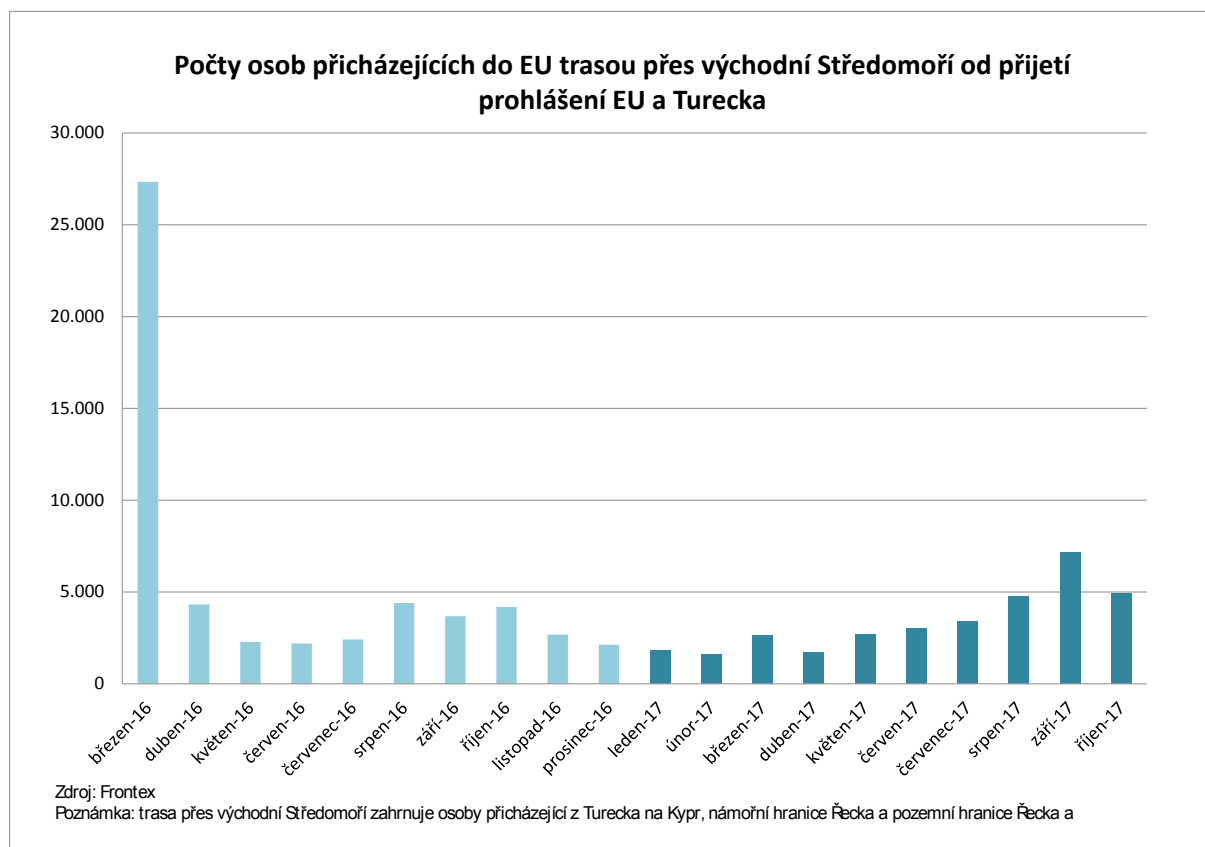
⁴ V souvislosti s prováděním prohlášení EU a Turecka bylo vypracováno sedm zpráv, patnáct se týkalo relokace a přesídlování, pět zprovožňování Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž a pět pokroku dosaženého v rámci pro partnerství.

⁵ Jsou uvedeny i dlouhodobější trendy a porovnání.

⁶ Lze to srovnat s průměrným počtem 1 700 příchozích denně v měsících před prohlášením EU a Turecka.

⁷ Státní příslušnost nejvíce zastoupená v období od 1. srpna: syrská (40 %), irácká (22 %), afghánská (12 %), turecká (8 %).

(37%), syrská (27%), pákistánská (15%) a irácká (12%). Počty přicházejících v létě z Turecka do Rumunska přes Černé moře zdá se ustaly⁸. Docházelo také k omezeným, i když pravidelným příchodům osob z Turecka do Itálie (za rok 2017 zatím 3 676 osob). Za rok 2017 bylo zaznamenáno i určité množství příchozích z Turecka na Kypr (v roce 2017 zatím 917).

Západobalkánská trasa

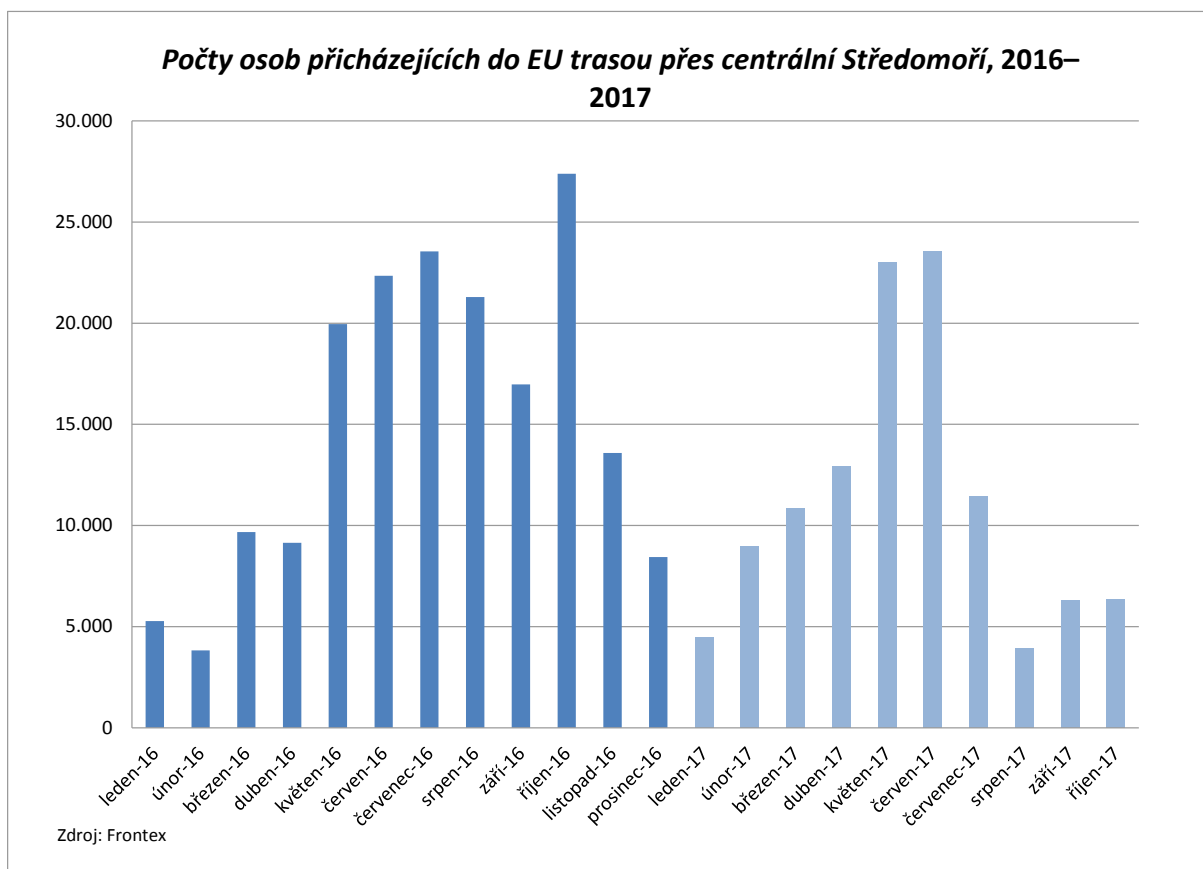
Ačkoli se počty odhalení nelegálních migrantů na místech vstupu na západobalkánské trase stabilizovaly na nízké úrovni, některé členské státy na konci této trasy hlásí, že na jejich území nadále pronikají významné počty migrantů a žadatelů o azyl. Skutečnost, že jejich významná část nemá předchozí registraci v systému Eurodac, posiluje závěr, že se řadě nelegálních migrantů daří pronikat dále, aniž by došlo k jejich odhalení. Pro vyřešení tohoto problému je nezbytná spolupráce mezi dotčenými členskými státy, Europolem a Evropskou agenturou pro pohraniční a pobřežní stráž. Je nezbytná i neutuchající bdělost, a to včetně plného využívání videokonferencí za předsednictví Komise konaných každé dva týdny.

Trasa přes centrální Středomoří

Trasa přes centrální Středomoří nadále zaznamenává největší počty osob připlouvajících po moři. Celková migrační situace se v posledních měsících ustálila a od poloviny července poklesl počet vyplutí z Libye. Zatímco počet připlouvajících do Itálie byl počátkem léta výrazně vyšší, celkový počet příchozích podle údajů ze září nadále klesá a nyní klesl o 30 % v porovnání s rokem 2016 – dosud však zůstává celkově na vysoké úrovni 114 000 příchozích za rok. Tři nejčastěji zastoupené státní příslušnosti mezi migranty jsou: nigerijská (15 %), guinejská (8 %) a obyvatelé Pobřeží Slonoviny (8 %). V roce 2017 byl nadto zaznamenán

⁸ Počet osob zadržených tureckou pobřežní stráží znamená, že k tomu mohlo přispět i rozmístění zvláštních prostředků dohledu v Černém moři v druhé polovině srpna ve spojení se zhoršujícím se počasím.

výrazný – oproti roku 2016 sedminásobný – nárůst vyplutí z Tuniska do Itálie, i když tato čísla jsou stále výrazně nižší než u příchodících z Libye⁹. I nadále klesají migrační toky z Nigeru do Libye a Evropy týkající se migrantů ze západoafrických zemí původu, pokračuje však určité přesměrovávání k Alžírsku.

Počet *utonulých a pohřešovaných osob* na moři se odhaduje zatím na 2 750 za rok 2017 oproti 4 581 v roce 2016¹⁰. Více než 285 100 migrantů zachránily operace EU na podporu italské pobřežní stráže¹¹. Libyjská pobřežní stráž kromě toho odhaduje, že v libyjských teritoriálních vodách zachránila více než 18 400 osob (do 6. října), s čímž jí napomohlo navrácení plavidel provedené po proškolení členů posádky¹². Svěrenský fond EU pro Afriku¹³ také podporuje činnost Mezinárodní organizace pro migraci a nigerských úřadů při vyhledávání a záchranných misích v poušti: za rok 2017 bylo do bezpečí převezeno 1 100 migrantů poté, co byli opuštěni převaděči.

Trasa přes západní Středomoří

Rostoucí trend nelegálních toků byl zaznamenán během roku 2017 na trase přes západní Středomoří / Atlantik, kdy celkový počet osob přicházejících do Španělska dosáhl 22 031, což je o 94 % více než za stejné období v roce 2016. V roce 2017 byly až do konce srpna tři hlavní země původu migrantů Maroko (21 %), Pobřeží slonoviny (18 %) a Guinea (14 %).

⁹ Přibližně 98 % migrantů vyplouvajících z Tuniska jsou Tunisané, celkem za rok 2017 jde o 5 749 osob.

¹⁰ Zdroj: Projekt IOM Pohřešování migrantů (<https://missingmigrants.iom.int/region/mediterranean>).

¹¹ Od začátku roku do 5. listopadu.

¹² Tato plavidla v minulosti zadržovala Itálie.

¹³ Nouzový svěrenský fond EU pro stabilitu a řešení hlavních příčin nelegální migrace a vysídlených osob v Africe („svěrenský fond EU pro Afriku“); Rozhodnutí Komise C(2015) 7293 final.

Trendy v žádostech o azyl

Koncem září 2017 bylo v EU podáno 535 609 žádostí o azyl oproti 1 010 839 za stejné období loňského roku¹⁴. V první polovině roku 2017 bylo vydáno 275 710 kladných prvoinstančních rozhodnutí¹⁵ oproti 293 315 rozhodnutím za totéž období loňského roku.

3. OPERAČNÍ PODPORA EU NA TRASÁCH

Základním kamenem podpory EU zůstává *přístup založený na hotspotech* používaný od roku 2015. Komise zhodnotila dosavadní činnost hotspotů v Řecku a Itálii a v úzké spolupráci s agenturami propojila osvědčené postupy při uplatňování přístupu založeného na hotspotech¹⁶.

Rozmístění hostujících příslušníků Europolu bylo velmi užitečné při identifikaci rizikových profilů a boji proti převaděčským sítím, takže tito příslušníci budou i nadále vykonávat bezpečnostní kontroly druhé úrovně v řeckých a italských hotspotech.

Další významnou prioritou činnosti EU je zaměřit se na potřeby *děti* v procesu migrace¹⁷. Osvědčené postupy při uplatňování přístupu založeného na hotspotech stanoví zvláštní opatření, která mají pomoci dětem a dalším zranitelným skupinám. 11. Evropské fórum pro práva dítěte ze dne 7.–8. listopadu nabídlo příležitost zaměřit se na potřebu hledání alternativ k zadržování dětí v kontextu migrace.

Trasa přes východní Středomoří

Podpora od Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž, Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu a Europolu byla při zprovoznování hotspotů v Řecku naprosto zásadní, stejně jako rozmístění dvanácti plavidel v rámci námořních operací. Probíhají kroky k tomu, aby se zajistily přesnější informace o počtech a potřebách migrantů, a to včetně migrantů nacházejících se v hotspotech. Řecká vláda by měla dokončit první shrnutí této činnosti do konce listopadu.

Přijímací místa, která jsou dostupná v hotspotech, však stále nedostačují navzdory ujednáním plánovaným v rámci národního programu Azylového, migračního a integračního fondu. Rostoucí tlak, který vyvolaly nedávné vysoké počty příchozích, může ještě zvýšit napětí. Zlepšování dostupnosti¹⁸ a kvality přijímacích míst včetně lepšího řešení zvláštních potřeb zranitelných skupin je i nadále naléhavou prioritou. Další řešení nedostatků přijímacích zařízení na ostrovech a příprava na zimní období vyžadují okamžitý zásah ze strany řeckých orgánů. Komise je připravena poskytnout náležitou podporu.

EU také nadále poskytuje zásadní *finanční podporu* Řecku, které čelí výzvám této krize. Z nástroje pomoci při mimořádných událostech bylo nyní v EU uvolněno 440 milionů EUR na podporu činnosti 15 humanitárních partnerských organizací. Tento nástroj dokázal zajistit dostupnost dostatečných přijímacích míst na pevnině, čímž se upravuje dostupnost v závislosti na potřebě až na celkových 40 000 míst, a také pomohl přispět k vytvoření kapacity na ostrovech. Aktuální prioritou této činnosti je, aby řecké úřady přesouvaly co nejvíce uprchlíků z táborů do pronajatých ubytovacích prostor. Zaveden byl také víceúčelový

¹⁴ Nejnovější údaje z Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu.

¹⁵ Zdroj: Eurostat. Poslední aktualizace: 26. října 2017.

¹⁶ SWD(2017) 372, 14.11.2017.

¹⁷ Sdělení o ochraně dětí v rámci migrace, COM(2017) 211 final, 12.4.2017.

¹⁸ Celkový počet migrantů, kteří jsou momentálně umístěni na řeckých ostrovech, se blíží 15 000, což je více než dvojnásobek kapacity, která činí 7 000.

program peněžní hotovosti¹⁹. Hlavním cílem programu peněžní hotovosti a pronajatého ubytování je poskytnout osobám v nouzi důstojné podmínky. K 7. listopadu bylo zřízeno 19 447 ubytovacích míst, ačkoli se počet uprchlíků ubytovaných v rámci programu městských pronajatých ubytovacích prostorů mění, jejich aktuální počet je 15 458. Každoměsíční hotovostní podporu dostává průměrně 32 500 uprchlíků.

Probíhají jednání s řeckými úřady ohledně schválení finančního plánu na rok 2018, kde budou identifikovány zásadní potřeby, činnosti a příslušné zdroje financování. Byly učiněny další kroky pro zajištění udržitelné podpory při přesunu od nouzového financování k využívání finančních prostředků alokovaných v rámci národních programů pro Řecko. Financování v rámci těchto programů se používá například na podporu poskytování takových služeb, jako je stravování, ubytování, úklid v hotspotech a služby v ubytovacích zařízeních pro nezletilé osoby bez doprovodu. Tyto programy již financují dojednané priority včetně přijímacích služeb na ostrovech a ubytovacích zařízeních pro nezletilé osoby bez doprovodu. Podpora EU (dosud přibližně 27 milionů EUR) pro program asistovaných dobrovolných návratů a opětovného začleňování prováděný Mezinárodní organizací pro migraci byla také zcela zásadní pro zmírnění určité části tlaku: více než 4 800 osob se prostřednictvím tohoto programu v roce 2017 vrátilo do své země původu.

V Řecku týmy Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu poskytují podporu řeckým úřadům při identifikaci a registraci možných žadatelů o mezinárodní ochranu a informují migranty o systému mezinárodní ochrany v Řecku a o procesu relokace. Kromě toho poskytují **odborníci** poradenství v záležitostech týkajících se posuzování státní příslušnosti a možného vyloučení a přispívají k odhalování možných podvodů s doklady. K 9. listopadu podporuje proces relokace prostřednictvím Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu momentálně 18 odborníků z členských států a jeden odborník je vyčleněn na podporu řecké přijímací a identifikační služby. K 8. listopadu vysílá Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž 21 odborníků na hranice mezi Řeckem a Bývalou jugoslávskou republikou Makedonií.

Významná finanční podpora pro řešení výzev souvisejících s migrací byla poskytnuta také **Bulharsku**. Granty nouzové podpory udělené Bulharsku na podzim 2016 byly nedávno o rok prodlouženy, aby se umožnilo plné provedení. Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž nadále pomáhá Bulharsku při kontrole pozemních hranic, mimo jiné s cílem předejít sekundárním pohybům. Aktuální jednotky čítají 143 pracovníků i širokou škálu vybavení. V rámci národního programu Azylového, migračního a integračního fondu (2014–2020) je pro Bulharsko alokováno 4,5 milionu EUR na pokrytí opatření pro navracení osob včetně asistovaného dobrovolného návratu, nouzová podpora do září 2017 také umožnila asistovaný dobrovolný návrat 800 osob (údaje k 10. listopadu 2017).

¹⁹ Program finanční hotovosti v Řecku nabízí uprchlíkům a migrantům s humanitárními potřebami pevnou měsíční částku na pokrytí stravovacích a jiných potřeb.

Prohlášení EU a Turecka

Naplňování prohlášení EU a Turecka hraje i nadále klíčovou úlohu při zajišťování účinného a společného řešení problému migrace ve východním Středomoří ze strany EU a Turecka. Přináší konkrétní výsledky při omezování nedovoleného a nebezpečného překročení hranice a při záchraně životů v Egejském moři. Pomocí nástroje pro uprchlíky v Turecku zajišťuje prohlášení praktickou podporu syrským uprchlíkům a hostitelským společenstvím v Turecku a zaručuje i přesídlování Syřanů z Turecka do Evropy. K zajištění úplného a trvalého provádění prohlášení je však zapotřebí soustavné úsilí a politické odhodlání všech stran.

Komise a úřady EU pokračují v cílené práci při naplňování prohlášení (viz příloha 2), a to včetně významné podpory řecké azylové službě²⁰. Nedostatky zjištěné v předchozích zprávách však přetrvávají²¹. Zejména pak tempo *navracení* do Turecka v rámci prohlášení zůstává velmi slabé, od března 2016 se uskutečnilo pouze 1 969 navracení²². Z nich jen 439 vyplynulo z druhoinstančních zamítavých rozhodnutí o žádosti o azyl. Zajištění účinného navracení po dokončení zákonných řízení je klíčovou součástí prohlášení, závisí tedy výrazně na zdrojích určených pro všechny příslušné fáze řeckého azylového systému. Navzdory rozhodnutí řecké státní rady zveřejněnému dne 22. září 2017, které zamítlo odvolání dvou Syřanů a přijalo závěr, že Turecko je bezpečná země pro navracení migrantů v rámci prohlášení s výhradou individuálního posouzení, počet rozhodnutí odvolacích komisí se výrazně nezvýšil a počet navracení zůstává velmi nízký, a to i z důvodu velkého množství následných správních odvolání. Výsledkem je skutečnost, že tlak na zařízení a operace na řeckých ostrovech neklesá, naopak se stále zvyšuje: k 9. listopadu se na ostrovech nachází odhadem 15 169 migrantů.

Přesídlení z Turecka v rámci prohlášení pokračuje a je nezbytné udržet vysoké tempo. Od 4. dubna 2016 bylo z Turecka přesídleno 11 354 osob²³. Pokud jde o *dobrovolný program přijímání osob z humanitárních důvodů*, Komise a Turecko dokončily standardní operační postupy, které nyní musejí schválit členské státy. Urychlené rozhodnutí o aktivaci programu by napomohlo při provádění prohlášení EU a Turecka a Syřanům by poskytlo bezpečnou a legální alternativu k nelegální migraci do EU.

Operační dialog o migraci s tureckými úřady pokračuje, zejména se zaměřuje na navracení a sdílení informací i na přesídlení. Co se týče provádění *plánu na uvolnění vízového režimu*, Komise nadále vybízí Turecko k co nejrychlejšímu splnění všech zbývajících bodů, které v kontextu plánu dosud nebyly dokončeny.

Dalším klíčovým prvkem prohlášení byla podpora prostřednictvím *Nástroje pro uprchlíky v Turecku*, zaměřená na poskytování přímé podpory na místě (viz příloha 3). EU směřuje k vynaložení plně částky 3 miliard EUR do konce roku 2017. Již byly uzavřeny smlouvy na 55

²⁰ 107 národních odborníků z členských států bylo vysláno k EASO, aby podpořili provádění prohlášení EU a Turecka na řeckém území.

²¹ Viz COM(2017) 470 final, 6.9.2017.

²² Ode dne 20. března 2016 bylo do Turecka navraceno 1 380 osob na základě prohlášení EU a Turecka a 589 osob na základě dvoustranného protokolu mezi Řeckem a Tureckem.

²³ Z Turecka zatím přesídlilo syrské uprchlíky 15 členských států EU, a sice Rakousko, Belgie, Estonsko, Finsko, Francie, Německo, Itálie, Lotyšsko, Litva, Lucembursko, Malta – v první operaci zaměřené na přesídlování v rámci prohlášení EU a Turecka – Nizozemsko, Portugalsko, Španělsko a Švédsko. Norsko mimoto od 4. dubna 2016 přesídlilo z Turecka 814 Syřanů. V říjnu provedlo Chorvatsko první ověřovací misi v Turecku a očekává se, že zahájí přesídlení v nadcházejících týdnech.

projektů ve výši 1,78 miliardy EUR²⁴. U všech těchto smluv probíhá účinná implementace. Celková vynaložená částka dosáhla 908 milionů EUR. Probíhají projekty směřující k zajištění vzdělávání téměř půl milionu syrských dětí a zdravotní péče pro téměř dva miliony osob. Zásadního úspěchu bylo dosaženo v září 2017. Od té doby dostává jeden milion nejzranitelnějších uprchlíků měsíční elektronické převody hotovosti na pokrytí základních každodenních potřeb.

Jordánsko a Libanon

EU rovněž poskytuje podporu dalším zemím, které čelí tlakům z důvodu syrské krize, a na pomoc zvládnutí zásadních výzev v pokračující uprchlické krizi. Jordánsko a Libanon nadále podporují životní potřeby uprchlíků ve svých hostitelských komunitách. Jordánsko i Libanon v nedávné době přijaly důležité kroky k otevření vzdělávání všem dětem z řad uprchlíků. Regionální svěřenský fond EU zřízený v reakci na krizi v Sýrii dosud alokoval 290 milionů EUR na projekty v Libanonu (152,3 milionu EUR již smluvně vázáno) a 141 milionů EUR na projekty v Jordánsku (smluvně vázáno 96,5 milionu EUR). EU bude i nadále v rámci svých priorit poskytovat ochranu a pomoc nejzranitelnějším osobám. Potřeba zásadní mezinárodní finanční podpory bude pokračovat.

Klíčové budoucí kroky

- Pro zlepšení situace na řeckých ostrovech by v plné shodě s pravidly EU a mezinárodními pravidly měly řecké orgány naléhavě urychlit navrácení do Turecka v případě těch osob, které nejsou oprávněny k setrvání v Řecku. Toto platí i pro navrácení Syřanů v souladu s nedávným rozhodnutím Státní rady;
- Zlepšit přijímací podmínky a kapacitu na ostrovech;
- Rychle schválit dobrovolný program přijímání osob z humanitárních důvodů a aktivovat jej v souladu s podmínkami stanovenými v prohlášení EU a Turecka;
- Do konce roku ukončit uzavírání smluv na zbývající humanitární programy v rámci nástroje pro uprchlíky v Turecku;
- Nadále monitorovat trendy a bojovat proti převaděčství na západobalkánské trase včetně využití spolupráce mezi členskými státy a příslušnými orgány;
- Členské státy musejí nadále podporovat příslušné úřady EU a úřady musejí zajistit udržitelnost probíhajících operací;
- Zajistit dostatečné finanční zdroje na podporu Jordánska a Libanonu při ubytování značného počtu uprchlíků i s ohledem na bruselskou konferenci o syrské krizi a celém regionu, která se bude konat na jaře 2018.

Trasa přes centrální Středomoří

Říjnové závěry Evropské rady²⁵ zdůraznily společný zájem na řešení otázek spojených s trasou přes centrální Středomoří a nastínily řadu prioritních postupů. Mezi ně patří účinný postup při navrácení, přesídlování a zajišťování humanitárních podmínek pro migranty. Operační reakce EU v centrálním Středomoří na záchranu životů, boj proti převaděčství a podporu

²⁴ V prosinci 2017 budou podepsány dvě zásadní smlouvy pro rozšíření nouzové záchranné sítě i projektu podmíněných převodů peněžní hotovosti.

²⁵ Závěry Evropské rady ze dne 19. října 2017, EUCO 14/17 dokument CO EUR 17, CONCL 5.

ochrany, stabilizace komunit a budování kapacit byla v úzké spolupráci s italskými úřady ještě více rozšířena²⁶. V rámci severoafrické části svěřenského fondu EU pro Afriku byla přislíbena celková dostupná částka ve výši 264,58 milionu EUR, z čehož 131,1 milionu EUR již bylo smluvně vázáno a 57 milionů EUR bylo vynaloženo (na 11 programů).

Komise usilovala o vytvoření nových možností, jak podpořit **Itálii** v souladu s akčním plánem ze dne 4. července²⁷ a s písemnou komunikací mezi předsedou Junckerem a ministerským předsedou Gentilonim ze srpna 2017. Jako krátkodobé opatření Komise bezprostředně vyjádřila svou připravenost zmobilizovat až 35 milionů EUR nouzové pomoci prostřednictvím Fondu pro vnitřní bezpečnost (Hranice) na podporu řady prioritních kroků stanovených italským ministerstvem vnitra zaměřených na hotspoty tak, aby se zlepšila účinnost řízení a bylo možno reagovat na potřeby osob přicházejících do země²⁸. Pokud to bude nezbytné, je Komise v rámci dalšího postupu připravena uvolnit dalších až 100 milionů EUR v nouzových zdrojích Azylového, migračního a integračního fondu. Itálie by pak měla být schopna postoupit vpřed, pokud jde o vnitřní aspekty akčního plánu, včetně zrychlení azylového řízení a řízení souvisejících s navracením a významného zvýšení zajišťovacích kapacit.

Pátý hotspot („Středisko pro první pomoc, asistenci a identifikaci“) byl otevřen 30. září 2017 v Messině s kapacitou 250 míst, celková přijímací kapacita v hotspotech je však i nadále příliš omezena²⁹. V Itálii Evropský podpůrný úřad pro otázky azylu působí na více než 45 místech v oblastech hotspotů i mimo ně. Odborníci zajišťují předávání informací a poskytují podporu týkající se registrace žadatelů o mezinárodní ochranu ve vztahu k procesu relokace. K 9. listopadu v Itálii působilo 53 odborníků z členských států, 55 kulturních mediátorů a 18 dočasných zaměstnanců, které vyslal Evropský podpůrný úřad pro otázky azylu.

Nadále probíhaly operace námořního dohledu. V současnosti je rozmístěno osm prostředků pro společnou operaci Triton a pět námořních jednotek pro operaci Sophia. Výsledkem těchto kroků je zadržení 119 podezřelých převaděčů a obchodníků s lidmi a zneškodnění více než 497 prostředků.

Pokračovala i cílená snaha EU na podporu **libyjské pohraniční stráže**. Na moři i v zařízeních členských států již skončilo úvodní školení operace Sophia pro celkem 142 pracovníků včetně 39 zaměstnanců pro posádky hlídkových člunů a proškoleni byli i školitelé³⁰. Po důkladných prověrkách se v nedávné době 66 libyjských pracovníků zapojilo do školení v Tarantu. Další moduly by se měly uskutečnit v příštích týdnech ve Španělsku, Řecku a Itálii. Mezi hlavní nedávné úspěchy patří vrácení plavidel pobřežní stráže a zřízení monitorovacího systému. Cílem monitorovacího systému je posoudit tvorbu kapacit a upravit požadavky na školení, podpořit Libyjce v převzetí odpovědnosti za zabezpečení vlastních teritoriálních vod a zlepšit ochranu a dodržování lidských práv. Výchozí zpráva o monitorovacích činnostech se očekává začátkem roku 2018. Program Seahorse v nedávné minulosti dokončil poslední školení zaměřené na zvyšování schopnosti libyjské pobřežní stráže s výhledem na dlouhodobou činnost při zřizování středomořské sítě Seahorse.

²⁶ V nedávné době prostřednictvím operačního workshopu ke zlepšení účinnosti navracení konaného v listopadu.

²⁷ SEC(2017) 339, 4.7.2017.

²⁸ V rámci národních programů Itálie spadajících pod Azylový, migrační a integrační fond a Fond pro vnitřní bezpečnost na období 2014–2020 obdržela Itálie celkem 634 milionů EUR. Od roku 2014 vyčlenila Evropská komise nouzovou pomoc pro Itálii v celkové výši 149,1 milionu EUR.

²⁹ Informace o osvědčených postupech pro hotspoty najdete na straně 4.

³⁰ Operace Sophia zahájila druhý balíček školení na pevnině, a to od konce ledna 2017 v Řecku a na Maltě s výsledkem proškolení dalších 40 pracovníků.

Zatímco postupy na moři nadále přinášejí zásadní výsledky, zásadnější pozornost byla věnována pozemním postupům s cílem zlepšit často otřesné **podmínky, jimž migranti čelí** v Libyi, a nabídnout alternativy pro uvízlé migranty a oběti obchodování s lidmi. V rámci programu na 90 milionů EUR schváleného v dubnu ze svěřenského fondu byla zahájena konkrétní akce zaměřená na ochranu migrantů v Libyi. Vysoký komisař OSN pro uprchlíky a Mezinárodní organizace pro migraci usilují o zlepšení podpory migrantů v zajišťovacích střediscích a v místech vylovení. Téměř 4 000 migrantům je poskytována lékařská péče a základní podpora, zlepšilo se monitorování stavu ochrany v zajišťovacích zařízeních. Vysoký komisař OSN pro uprchlíky a Mezinárodní organizace pro migraci poskytují podporu více než 2 000 vysídleným libyjským rodinám. Zdravotnická pomoc je poskytována více než 14 000 migrantům v zajišťovacích zařízeních po střetech mezi milicemi v oblasti Sabratha. Svěřenský fond tímto způsobem přímo přispívá na bezprostřední potřeby migrantů.

Plánované práce na infrastruktuře mají vytvořit pracovní místa pro Libyjce a migranty a je poskytována podpora pro rozvoj malých podniků a posilování komunitní bezpečnosti a stability. Zvláštní pozornost je věnována i dětem, pracuje se na obnově škol, neformálním vzdělávání pro Libyjce i migranty, školení učitelů a poskytování podpory zařízením pro přechodnou péči o děti bez doprovodu nebo děti odloučené od rodiny. Budou podporovány nebo zřízeny prostory příznivé pro děti, a to včetně jejich vytváření ve stávajících zařízeních a komunitních střediscích. Program také počítá s širšími hospodářskými odvětvími počínaje malými infrastrukturami a vytvářením kapacit v rámci místních samospráv. Obtížné podmínky v Libyi jsou trvalou překážkou pro rychlejší poskytování podpory EU, ale Komise aktivně spolupracuje s partnerskými organizacemi na minimalizaci lhůt.

Mise EU pro pomoc na hranicích v Libyi povede k zajištění jisté přítomnosti v Tripolisu před koncem listopadu. Následovat pak bude postupné a rozfázované vytváření pracovního týmu do jara 2018, který umožní lepší běžnou spolupráci s libyjskými úřady odpovědnými za správu hranic, vymáhání práva a trestní právo včetně civilní a pobřežní stráže. Zapojuje se také do plánů na vyšetřovací misi pod vedením Itálie zaměřenou na jižní oblasti Libye, která se má uskutečnit tento podzim a do níž se plně zapojí orgány libyjské pohraniční stráže a zaměří se na správu hranic a migrační otázky.

Dochází k novým opatřením na **jižní hranici země**. Program na 46,3 milionu EUR schválený v červenci bude smluvně vázán v listopadu. Činnosti zaměřené proti převaděčství probíhají za podpory jiných zdrojů obživy než převaděčství – jde o klíčový cíl stabilizace komunit v rámci programu na 90 milionů EUR schváleného v dubnu³¹.

EU nadále aktivně spolupracuje s Mezinárodní organizací pro migraci v rámci společné iniciativy pro ochranu a opětovné začleňování migrantů. Mezi tyto programy patří podpora pro **asistovaný dobrovolný návrat** a pomoc při opětovném začleňování po celé trase přes centrální Středomoří. V roce 2017 se dostalo pomoci více než 10 000 migrantům, kteří uvízli v Libyi, a mohli se tak vrátit do svých původních zemí, zejména Nigérie, Senegal, Guiney, Mali a Gambie. Po započtení migrantů, kteří uvízli v Nigeru, Mali a Mauretánii, celkové číslo přesahuje 15 000. Kromě toho se podařilo urychlit spolupráci se sousedními státy Libye, aby se více migrantů mohlo vracet domů z Libye nebo aby se uprchlíci mohli přesídlivat pomocí mezinárodního společenství s pomocí Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky. Delegace EU v jednotlivých zemích původu a přestupních zemích umožnily kontakty pro posílení konzulární podpory, čímž se usnadňuje více návratů.

³¹ Současně pokračovaly operace společné bezpečnostní a obranné politiky v oblasti budování kapacit v partnerských zemích: Mise EU pro pomoc na hranicích v Libyi podporuje vývoj nové integrované strategie správy hranic.

EU se nadále zavazuje provádět inkluzivní *politickou transformaci* v souladu se závěry Rady z července 2017,³² což je podmínkou pro solidní a trvalé výsledky řízení migračních pohybů v Libyi i přes ni. Tím se zajistí podpora kroků přijatých pro zavedení trvalé přítomnosti EU, jak ji požaduje Evropská rada, což je nezbytné pro účinnou reakci.

Odjezdy migrantů z *Egypta* jsou stále velmi vzácné. Dohoda o financování programu na 60 milionů EUR určeného k řešení hospodářských důvodů pro nelegální migraci, zlepšení zaměstnatelnosti a zvýšení odolnosti společenství zasažených migrací byla podepsána v nedávné době. Očekává se, že dialog o migraci s Egyptem bude zahájen během prosince.

Ve spolupráci s italskými orgány jsou přijímána opatření s cílem reagovat na rostoucí počty příchozích z *Tuniska* – ať už jde o omezování počtu příchozích nebo o vyšší počty navracených osob. Pokračují styky s *Alžírskem*, kde EU nabízí posílení dialogu a spolupráce na dvoustranné i regionální úrovni.

Evropská rada klade zvláštní důraz na zajištění dostatečného a cíleného financování *části svěřenského fondu EU pro Afriku určené pro severní Afriku*.

Byl zjištěn okamžitý nedostatek ve financování ve výši 110 milionů EUR určených zejména na pokračování již probíhajícího „programu smíšené migrace“. Rozšířený program bude spolupracovat s Vysokým komisařem OSN pro uprchlíky a s Mezinárodní organizací pro migraci s cílem vykonávat zásadní činnost v oblasti asistovaných dobrovolných návratů a opětovného začleňování, zlepšování podmínek pro migranty v zajišťovacích zařízeních, stabilizace komunit a podporování obcí v jednotlivých oblastech, například v podobě nových pracovních příležitostí a podpory klíčových služeb. S ohledem na zásadní význam činnosti v severní Africe pro celkovou politiku EU budou muset během roku 2018 následovat další programy v Libyi i jiných severoafrických zemích. Tyto potřeby nebude možné splnit bez dalších příspěvků členských států do svěřenského fondu. Evropská rada vyhodnotí pokrok z hlediska tohoto závazku v prosinci 2017.

Trasa přes západní Středomoří³³

V důsledku zvýšení počtu příchozích osob po této trase došlo k zintenzivnění kontaktů s Marokem. Na zvláštním jednání ministrů vnitra G6 v říjnu³⁴ Komise vyjádřila připravenost poskytnout další pomoc na zvládnání migrace.

Budoucí klíčová opatření

- Zvýšit příspěvky členských států do podílu svěřenského fondu určeného pro severní Afriku, aby se splnily bezprostřední potřeby ve výši dalších 110 milionů EUR pro Libyi. Vytvořit další klíčové programy pro rok 2018;
- Zajistit stálou přítomnost EU v Libyi, jakmile to bezpečnostní podmínky dovolí;
- Pokračovat ve spolupráci s africkými zeměmi původu a tranzitu v rámci pro partnerství včetně oblastí na jižní libyjské hranici, zesílit spolupráci se sousedními státy Libye na zvýšení počtu navracených a přesídlovaných osob;
- Monitorovat migrační toky z Tuniska a vyhodnocovat nezbytnost možných zásahů a podpory;
- Monitorovat vývoj na trase přes západní Středomoří a pracovat na přípravě možné

³² Závěry Rady o Libyi ze dne 17. července 2017 (dok. 11155/17).

³³ Ve společné operaci v západním Středomoří jsou momentálně rozmístěny tři jednotky.

³⁴ Sevilla (Španělsko), 16. října 2017.

4. OPATŘENÍ PROTI PŘEVADĚČSTVÍ MIGRANTŮ

Bylo vynaloženo značné úsilí o rozbití operačního modelu převaděčů na všech významných migračních trasách do Evropy. Na západním Balkáně umožnila kancelář společných operací ve Vídni podporovaná Evroplem členskými státy provést řadu opatření, jejichž výsledkem je 185 zatčení od zahájení činnosti. V říjnu koordinovalo Evropské středisko Europolu pro otázky převaděčství den společného postupu s členskými státy a sousedními zeměmi v oblasti západního Balkánu. Výsledkem bylo zjištění více než 760 nelegálních migrantů a zatčení 24 podezřelých převaděčů.

Otázka převaděčství je základní součástí přístupu v rámci pro partnerství. EU podporuje silné zapojení nigerské vlády, jehož výsledkem je pokles počtu nelegálních migrantů přicházejících přes Agadez z 340 za den v roce 2016 na 40 až 50 za den v roce 2017. Momentálně probíhá pilotní projekt svěřenského fondu EU pro Afriku, který má za cíl posílit operační a soudní schopnosti nigerské policie (společný vyšetřovací tým). V prvním polovině roku 2017 bylo zatčeno a postaveno před soud 101 osob a bylo zkonfiskováno a zapečetěno 66 vozidel a 8 motocyklů (kromě toho bylo 79 osob zatčeno za trestné činy související s obchodováním s lidmi). Tento model bude možno rozšířit na jiné země, jak k tomu vyzvala Evropská rada v říjnu 2017. Souběžně s poskytováním alternativních zdrojů příjmu namísto převaděčství EU poskytuje podporu příjmu pro místní komunity v severním Nigeru³⁵.

EU bude v Bruselu pořádát mezinárodní konferenci na vysoké úrovni o bezpečnosti a rozvoji v oblasti Sahelu. Smyslem konference je zaměřit se na stabilitu a stabilizaci okrajových, přeshraničních a citlivých oblastí Sahelu. Po podpoře, kterou EU věnovala společné jednotce G5 pro Sahel (50 milionů EUR prostřednictvím afrického mírového projektu)³⁶, pomůže EU mobilizovat mezinárodní podporu společné jednotce v boji proti terorismu, obchodování s lidmi a drogami a proti převaděčství. EU nadto rozšiřuje své školicí a poradenské činnosti tak, aby podpořila schopnosti místních bezpečnostních složek³⁷. Civilní mise v rámci společné bezpečnostní a obranné politiky „EUCAP Sahel Niger“ nadále zvyšuje počet návštěv na místě v jednotlivých oblastech pro zavádění projektů, školení, identifikaci dalších potřeb policejních a soudních orgánů a pomoc při mapování toků nelegální migrace. V září 2017 proběhla druhá návštěva v Madamě, což je významný uzel pro obchodování s lidmi. Tato mise bude dále posílena zvýšenou pozorností na podporu boje proti obchodování s lidmi, drogami a zbraněmi a proti převaděčství, jakož i další podporou nigerských bezpečnostních a obranných sil a dalším rozvojem decentralizovaných činností v celé zemi.

Při potírání převaděčství a obchodování s lidmi je spolupráce naprosto klíčová. V Europolu bylo v září zřízeno informační středisko zaměřené na převaděčství. Již zahrnuje operaci Sophia a pět členských států (vyslání národní odborníci z Německa, Řecka, Itálie, Španělska a Spojeného království) a je připraveno na přijetí podpory ostatních členských států³⁸. Evropská

³⁵ Obdobně pak probíhá program pro lepší řízení migrace v Súdánu, který má propojit celostátní a oblastní politiku: tento postup vedl ke zřízení specializovaných státních zastupitelství zaměřených na obchodování s lidmi.

³⁶ Oznámení HR/VP na jednání ministrů EU-G5 Sahel v Bamaku, 5. června 2017.

³⁷ Ve spojení s evropským styčným úředníkem pro migraci, styčným úředníkem Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž a Mezinárodní organizací pro migraci se tato mise také zapojuje do platformy pro výměnu informací o nelegální migraci.

³⁸ V rámci Operačního akčního plánu 2018 EMPACT (evropská multidisciplinární platforma pro boj proti hrozbám vyplývajícím z trestné činnosti) namířenému proti napomáhání k nepovolenému přistěhovalectví.

agentura pro pohraniční a pobřežní stráž a Interpol plánují propojení s tímto střediskem prostřednictvím styčných úředníků do konce listopadu. Probíhají zásadní snahy pomoci konzulárním úředníkům EU zaměřit se na převaděčství pomocí podvodů s vízy³⁹. Využití platform pro spolupráci EU v souvislosti s převaděčstvím migrantů na účinnější zacílení zásahů v prioritních oblastech již probíhá v Nigérii a Pákistánu⁴⁰. Rozšíření tohoto přístupu na další místa bude zapojeno do akčního plánu pro otázky napomáhání k nepovolenému přistěhovalectví, který mají členské státy schválit v rámci politického cyklu o organizovaném zločinu do konce listopadu.

Budoucí klíčová opatření

- Posílit sdílení informací v rámci EU, mezi členskými státy, agenturami EU, na misích a operacích SBOP a rozšířit operační společné vyšetřovací týmy s klíčovými západoafrickými partnery;
- Podpořit rozvoj společné jednotky G5 pro Sahel.

5. ŘEŠENÍ ZÁKLADNÍCH PŘÍČIN NELEGÁLNÍ MIGRACE

Ve svých třech částech pro Sahel a jezero Čad, oblast Afrického rohu a Severní Afriku se **svěřenský fond EU pro Afriku**⁴¹ nově zaměřil na migraci. Bylo schváleno 117 programů v celkové hodnotě téměř 2 miliard EUR a byly uzavřeny smlouvy na něco málo přes 1,3 miliardy EUR⁴². Ačkoli Evropská rada označila část pro Severní Afriku za nejnaléhavější prioritu, je nezbytné pracovat také na dalších částech svěřenského fondu.

V oblasti Afrického rohu nyní probíhají projekty svěřenského fondu s cílem vytvořit přes 44 000 pracovních míst v Etiopii, Keni a Somálsku a přímo financovat dalších 30 000 pracovních míst v jižním Súdánu. Projekty podporují zajištění základních sociálních služeb pro více než 1,6 milionu příjemců. V západní Africe a oblasti Sahelu se probíhající práce zaměřují na vytvoření 114 000 pracovních míst a podporu téměř 10 000 drobných, malých a středních podniků. Většina těchto činností zahrnuje podporu pro vracející se migranty s cílem nabídnout jim příležitost pro opětovné začlenění.

V případě **Asie** Komise v září schválila zvláštní opatření ve výši 196 milionů EUR s cílem vyřešit výzvy, které představuje dlouhodobé nucené vysídlování a migrace v Asii a na Blízkém východě. Toto opatření, které má pomoci Afghánistánu, Pákistánu, Íránu, Iráku a Bangladéši⁴³, slouží jako doplnění dialogu o migraci, který EU vede se všemi pěti cílovými

³⁹ První konzulární workshop zaměřený na boj proti podvodům s vízy v EU / Schengenském prostoru je naplánován na 30. listopadu až 1. prosince do Moskvy.

⁴⁰ Druhé formální jednání platformy spolupráce Pákistán-EU o převaděčství je naplánováno na 23. listopadu do Islámábádu.

⁴¹ Rozhodnutí Komise C(2015) 7293 final. Nouzový svěřenský fond EU pro stabilitu a řešení hlavních příčin nelegální migrace a vysídlených osob v Africe (svěřenský fond EU pro Afriku).

⁴² Mezi členské státy, které nedávno přispěly, patří: Estonsko, Rakousko, Česká republika a Itálie uhradily dodatečné příspěvky; Chorvatsko, Lotyšsko a Itálie zaslaly osvědčení o příspěvcích, Bulharsko a další dárci dokončují formální podobu svých závazků.

⁴³ EU se souběžně s tím aktivně zapojuje do řešení humanitárních potřeb Rohingyů a jejich hostitelských společenství v Bangladéši i Barmě. Na mezinárodní dárcovské konferenci v Ženevě konané 23. října 2017 se EU zavázala poskytnout dalších 30 milionů EUR, takže celková podpora v této krizi dosáhne za rok 2017 výše 51 milionů EUR. Humanitární pomoc se zaměřuje na výživu, boj proti výskytu nemocí a násilí na základě pohlaví a sexuální orientace i na nouzové vzdělávání.

zeměmi. Základní cíle jsou posílení odolnosti a soběstačnosti, a to pro místní a hostitelská společenství, podpora udržitelného životního stylu, posílení ochrany práv a zajištění trvalého opětovného začlenění.

Dlouhodobé investiční projekty napomáhající odstraňování základních příčin budou také moci brzy využít *plán vnějších investic*, a to včetně Evropského fondu pro udržitelný rozvoj, který vstoupil v platnost dne 28. září 2017. Plán má za cíl posílit inovativní finanční partnerství v Africe a okolí a propagovat inkluzivní růst, vytváření pracovních míst a udržitelný rozvoj. Probíhají práce na urychleném zprovoznění fondu a Komise plánuje přijmout rozhodnutí vymezující pět samostatných investičních částí⁴⁴ ještě před konáním summitu o Východním partnerství a summitu Africké unie a EU, jejichž cílem je vytvořit podmínky pro první výzvy k vyjádření zájmu ještě před koncem roku⁴⁵.

Vyřešení dlouhodobých výzev migrace vyžaduje skutečně celosvětový přístup. *Globální pakt o migraci* se ocitá v polovině svého dvouletého procesu. Poradní fáze uzavřená v prosinci 2017 bude prvním krokem k potvrzení tohoto paktu na mezivládní konferenci v roce 2018. Fáze neformálních tematických diskusí o *globálním paktu o uprchlících* by měla být dokončena v listopadu 2017. Dialog vysokého komisaře UNHCR o výzvách v oblasti ochrany, který se koná 12. prosince v Ženevě, bude vyhrazen posouzení dosaženého pokroku a identifikaci poučení zjištěných během přípravné fáze a stanovení základů pro globální pakt o uprchlících.

Tato činnost má za cíl zdůraznit význam migrace v kontextu *summitu EU a Africké unie*, který se uskuteční koncem listopadu. Tento summit má být založen na následné kontrole Vallettského postupu s vyváženými vztahy, které jsou nezbytné pro řešení zásadních příčin, poskytování rozvojové pomoci, boj proti převaděčství a obchodování s lidmi a podporu legální migrace a účinného zpětného přebírání a opětovného začleňování.

Budoucí klíčová opatření

- Prosincová dohoda o novém kole projektů v rámci částí pro oblasti Sahel a Jezero Čad a Africký roh v rámci svěrenského fondu EU pro Afriku;
- Summit EU-Africká unie usilující o posílení partnerského přístupu ke společnému řízení migrace s africkými zeměmi;
- První výzvy k předkládání nabídek v rámci plánu vnějších investic do konce roku 2017.

6. NAVRACENÍ A ZPĚTNÉ PŘEBÍRÁNÍ

Jak bylo patrné ze závěrů Evropské rady minulý měsíc, součástí Evropského programu pro migraci je zvyšování podílu navracených osob, které nejsou oprávněné zůstat. Jde o výzvu, která vyžaduje zapojení všech: *členských států*, které nesou odpovědnost za přijímání

⁴⁴ Udržitelná energetika a udržitelná konektivita; financování drobných, malých a středních podniků; udržitelné zemědělství, zemědělské podnikání a potravinářství; udržitelnost měst; digitalizace pro udržitelný rozvoj.

⁴⁵ První jednání strategické rady EFSD se konalo také dne 28. září, společné jednání operačních rad obou zeměpisných platform, programu pro sousedství a Afriku se konalo dne 7. listopadu a jednalo se při něm o pěti sektorových částech intervencí.

jednotlivých rozhodnutí a pracují na zavádění doporučení a aktualizovaného akčního plánu⁴⁶ o navrácení, což je nezbytné pro to, aby se zajistilo účinné navrácení těch osob, které obdrží rozhodnutí o navrácení; Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž, která má nyní zvláštní oprávnění poskytovat podporu při této činnosti, a třetích zemí, které musejí plnit své závazky týkající se zpětného přebírání.

Jak bylo oznámeno v září v rámci přezkumu evropského programu pro migraci v polovině období, bude Komise poskytovat pravidelné zprávy o dosaženém pokroku. Tato zpráva je k tomu první příležitostí a Komise hodlá i nadále rozvíjet monitorování a zpětnou vazbu v této oblasti.

Jedním důležitým rysem této skutečnosti je nezbytnost včasných a kvalitních dat. Pro tento účel je nezbytné, aby členské státy podpořily aplikaci EU pro integrované řízení navrácení (IRMA), pokud má naplnit svůj potenciál a poskytovat spolehlivý a pravidelný přehled o stavu v oblasti navrácení. Eurostat bude zvyšovat četnost sběru údajů o navrácení, a to z roční na čtvrtletní frekvenci, aby se zajistilo včasnější monitorování.

Evropská rada ve svých závěrech z října 2017 klade zásadní důraz na činnost **Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž**. Agentura má koncem listopadu rozhodnout o příštích operačních krocích, aby vybudovala svou podporu členským státům v oblasti navrácení. Kromě poskytování školení a šíření osvědčených postupů⁴⁷ bude agentura provádět proaktivnější činnost v oblasti navrácení z členských států, aby sloužila jako ohnisko pro operační úsilí právě v oblasti navrácení. Plná podpora a závazek členských států vůči implementačnímu rámci agentury pro navrácení jsou pro její úspěch zásadní. Na této bázi by se měly do konce prvního čtvrtletí roku 2018 dokončit operační plány.

Podpora agentury pro návratové operace⁴⁸

Celkový počet koordinovaných návratových operací	279 ⁴⁹ : z nich bylo 54 % monitorováno za fyzické přítomnosti pozorovatele (oproti 41 % za stejné období roku 2016). V daném vykazovaném období agentura vyslala 70 pozorovatelů z rezervy osob pověřených sledováním nuceného navrácení pro 70 operací.
Celkový počet osob navrácených s podporou agentury	11 698
Hlavních pět třetích zemí návratu	1. Albánie: 87 operací, 3 416 navrácených osob 2. Tunisko: 47 operací, 1 187 navrácených osob 3. Kosovo ⁵⁰ : 46 operací, 1 597 navrácených osob 4. Srbsko: 36 operací, 1 508 navrácených osob 5. Bývalá jugoslávská republika Makedonie: 26 operací, 962 navrácených osob
Hlavních pět destinací pro návratové operace vyjma zemí západního Balkánu	1. Tunisko: 47 operací, 1 187 navrácených osob 2. Gruzie: 16 operací, 502 navrácených osob 3. Afghánistán: 16 operací, 237 navrácených osob 4. Nigérie: 14 operací, 522 navrácených osob 5. Arménie: 9 operací, 168 navrácených osob

⁴⁶ Sdělení o účinnější návratové politice v evropské unii – aktualizovaný akční plán, COM(2017) 200 final, 2.3.2017.

⁴⁷ V nedávné době prostřednictvím podpory workshopu pořádaného v Itálii na téma zvyšování efektivity politiky navrácení (6. listopadu).

⁴⁸ Vykazované období 1.1.2017–15.10.2017.

⁴⁹ Z toho 153 do zemí mimo západní Balkán.

⁵⁰ Tímto označením nejsou dotčeny postoje k otázce statusu a označení je v souladu s rezolucí Rady bezpečnosti OSN 1244/1999 a se stanoviskem Mezinárodního soudního dvora k vyhlášení nezávislosti Kosova.

Hlavních 10 členských států podle účasti na návratových operacích (bez ohledu na počet navracených osob) ⁵¹	<ol style="list-style-type: none"> 1. Německo: 103 operací 2. Itálie: 51 operací 3. Francie: 39 operací 4. Rakousko: 29 operací 5. Švédsko: 10 operací 6. Španělsko: 8 operací 7. Belgie: 8 operací 8. Řecko: 7 operací 9. Island: 6 operací 10. Finsko: 6 operací
--	--

Od léta bylo dosaženo dalšího pokroku při navazování strukturovanější a praktické spolupráce při navracení s vysokým počtem *třetích zemí*. Standardní operační postupy dojednané v září s Bangladéšem získaly podporu Rady dne 25. září 2017 a členské státy nyní mají jednoznačný rámec pro konzistentní spolupráci se zemí, která je za letošní rok pátým největším zdrojem migrantů. Komise jedná o obdobných podmínkách s řadou klíčových afrických partnerů. Aby tato ujednání měla praktický dopad, musejí členské státy plně využívat dohodnuté osvědčené postupy a operační dohody. Nové kolo jednání o dohodě o zpětném přebírání s Tuniskem souběžně s jednáními o dohodě o usnadňování udělování víz se uskuteční dne 28. listopadu.

Ačkoli byl zaznamenán pokrok u některých klíčových zemí, v případě jiných se stále projevují obtíže. Budou pokračovat jednání s Nigérií, Pobřežím slonoviny, Senegalem a Mali, kde nebylo dosaženo žádného pokroku v otázce řízení migrace a zpětného přebírání osob. I nadále budou aktivně prověřovány a aktivně používány četné pobídky a páky na úrovni EU a jednotlivých států.

Budoucí klíčová opatření

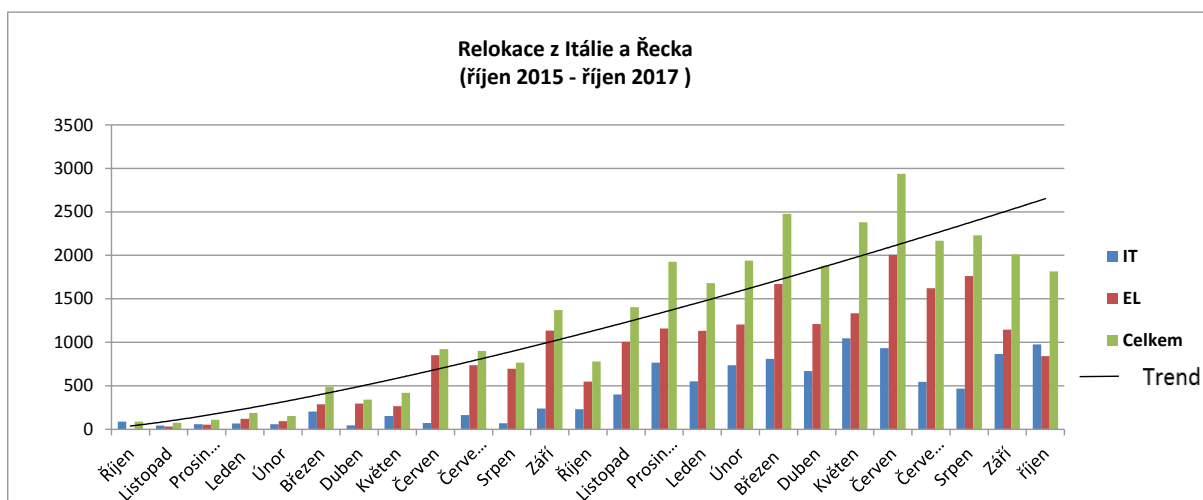
- Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž představí na příští správní radě další kroky směřující k integrovanému systému řízení návratů;
- Členské státy shromáždí a poskytují data o návratech, aby bylo možno lépe vyhodnocovat účinnost návratů na úrovni EU;
- Eurostat vydá data o návratech čtvrtletně, nikoli jednou ročně;
- Členské státy v praxi uplatní ujednání se třetími zeměmi pro usnadnění návratů; Komise monitoruje používání těchto ujednání;
- Co nejdříve dokončit možné operační dohody s klíčovými zeměmi původu včetně jednání o dohodě o zpětném přebírání s Nigérií a Tuniskem.

7. RELOKACE, PŘESÍDLOVÁNÍ A DALŠÍ ZÁKONNÉ CESTY

Relokace způsobilých žadatelů ze strany členských států se stále ukazuje jako cenný způsob, jak lze pomoci osobám, které potřebují mezinárodní ochranu a jak lze zmírnit tlak na azylové systémy Itálie a Řecka. Od 9. listopadu bylo relokováno 31 503 osob (10 265 z Itálie a 21 238 z Řecka), z toho 3 807 od poslední zprávy o relokaci a přesídlování⁵². Kypr, Estonsko, Chorvatsko a Litva pokračují v podpoře programu relokace vyjádřením závazku po 26. září. Členské státy by měly naléhavě dokončit relokaci zbývajících způsobilých žadatelů.

⁵¹ Údaje zahrnují společné návratové operace, vnitrostátní návratové operace a shromažďovací návratové operace.

⁵² COM(2017) 465 final, 6.9.2017.

Z Řecka zbývá relokovat celkem 758 žadatelů (z toho 369 do Irska). Ačkoli v případě Řecka aktuální závazky dostačují, členské státy by měly naléhavě dokončit relokaci zbývajících způsobilých žadatelů. Zejména Irsko by mělo najít ubytování a relokovat již oznámené případy z Řecka, zatímco Německo a Švýcarsko by měly odpovědět na žádosti o relokaci zaslané řeckou stranou. Všechny ostatní členské státy, jejichž případy už byly propojeny a oznámeny, by měly urychlit přesuny z Řecka.

3 110 žadatelů zbývá relokovat z Itálie. Itálie nicméně nadále registruje zbývajících způsobilých uchazeče a měla by dokončit tento postup co nejdříve, aby se tento počet stabilizoval. Německo, Švýcarsko, Francie a Rakousko by měly urychlit odpovědi na žádosti o relokaci z Itálie a všechny členské státy by měly urychlit přesuny z Itálie u případů, které již byly propojeny a oznámeny. Členské státy by měly také naléhavě odpovědět na 190 nevyřízených žádostí týkajících se nezletilých osob bez doprovodu, které předložila Itálie, a zajistit alespoň 200 dalších míst pro relokaci způsobilých nezletilých osob bez doprovodu, jež zatím nelze přiřadit žádnému členskému státu z důvodu neexistence závazků.

V pravidelných hlášeních o relokaci a přesídlování Komise rovněž opakovaně připomínala všem členským státům jejich **právní závazky** v rámci rozhodnutí Rady a vyzvala ty členské státy, které ještě neučinily příslib a neprovedly relokaci z Řecka a Itálie, aby tak okamžitě učinily. Navzdory opakovaným výzvám bohužel Maďarsko ani Polsko nerelokovaly dosud ani jednu osobu a Česká republika relokovala jen několik osob a déle než rok neučinila žádný příslib. Komise se proto 14. června 2017 rozhodla zahájit proti těmto členským státům řízení o nesplnění povinnosti. Na základě jejich odpovědí na dopisy s úředním oznámením Komise dne 26. července 2017 rozhodla o tom, že v dalším kroku přijme odůvodněná stanoviska. Rozhodnutí Soudního dvora EU ze dne 6. září 2017 potvrdilo platnost druhého rozhodnutí Rady o relokaci a Komise očekávala, že uvedené tři členské státy zareagují. Česká republika, Maďarsko a Polsko však doposud nepřijaly žádné opatření pro vyřešení nedostatků uvedených v odůvodněném stanovisku; tato řízení pro porušení povinnosti tudíž stále probíhají.

Zatímco se aktuální programy blíží ke konci, EU by měla solidaritu s Itálií a Řeckem prokazovat i nadále. Členské státy by tedy měly pokračovat v relokaci osob z Itálie a Řecka i nad rámec aktuálních programů. Komise je trvale připravena poskytovat finanční podporu těm členským státům, které vykazují úsilí o relokaci osob. Pomoc poskytnutá úřady EU Itálii a Řecku bude také pokračovat a podle potřeby bude dále navyšována.

Evropský podpůrný úřad pro otázky azylu hrál zásadní úlohu při provádění relokačního programu již od jeho začátku v září 2015, a to včetně vyslání odborníků z členských států, vytvoření nástrojů na podporu konkrétních kroků v rámci řízení o relokaaci i zavádění komunikačního balíčku pro relokaaci, přičemž trvalá podpora Evropskému podpůrnému úřadu pro otázky azylu ze strany členských států je naprosto zásadní.

Přesídlování umožňuje EU a členským státům plnit imperativ pomoci těm, kdo potřebují mezinárodní ochranu, a rovněž snižovat lákavost nelegální migrace. Z 22 504 přesídlení dohodnutých v roce 2015⁵³ bylo dokončeno více než 81 %. K 10. listopadu 2017 bylo přesídleno 18 366 osob do 20 členských států a čtyř přidružených států⁵⁴, a to především z Turecka, Jordánska a Libanonu. Jelikož řada států s velkými kvótami již splnila svůj závazek v oblasti přesídlení nebo se k jeho splnění výrazně blíží, další snahy jsou směřovány především na přesídlování v rámci prohlášení EU a Turecka. Celkově bylo v rámci obou mechanismů EU pro přesídlování od jejich zahájení přesídleno 25 739 osob.

Na základě doporučení Komise, které vyzývá členské státy k nabídnutí alespoň 50 000 míst pro přesídlení⁵⁵ do 31. října 2017, se 16 členských států zavázalo poskytnout celkem přes 34 400 míst pro přesídlení. Komise vítá závazky přijaté od Belgie, Bulharska, Chorvatska, Kypru, Finska, Francie, Irska, Itálie, Litvy, Lucemburska, Portugalska, Rumunska, Slovinska, Španělska, Švédska a Spojeného království. Několik dalších členských států oznámilo, že své závazky přednese v krátké době, některé další státy, které učinily závazky, mohou své závazky ještě zvýšit. Komise vyzývá členské státy, aby předkládaly další závazky, a to co nejdříve, zejména pak ty státy, které tak dosud neučinily, aby se podařilo dosáhnout alespoň cíle 50 000 a umožnit EU zahájit plánování konkrétních procesů přesídlování, a to včetně evakuace z Libye ve spolupráci s Vysokým komisařem OSN pro uprchlíky.

Pilotní projekty s třetími zeměmi zaměřené na **legální migraci** oznámené v zářijovém přezkumu v polovině období již zaznamenaly pokrok. Většina členských států tuto koncepci přivítala, některé z nich ji začaly využívat⁵⁶.

Budoucí klíčová opatření

- Itálie dokončí registraci způsobilých žadatelů o relokaaci;
- Členské státy dokončí relokaaci zbývajících způsobilých žadatelů z Itálie a Řecka se zvláštním zaměřením na další místa pro relokaaci způsobilých nezletilých osob bez doprovodu, které se nacházejí v Itálii; Komise je připravena pokračovat v podpoře těchto členských států, které budou i nadále provádět relokaaci z Itálie a Řecka nad rámec aktuálních programů;
- Členské státy předloží závazky, aby bylo dosaženo alespoň cíle 50 000 míst pro přesídlení;
- Komise a Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky dokončí projekty na evakuaci uprchlíků z Libye s výhledem na možnost přesídlení;
- Spolu s členskými státy, které vyjádřily zájem, je nutno definovat rozsah pilotních

⁵³ Závěry Rady („o přesídlení 20 000 osob, které potřebují mezinárodní ochranu, prostřednictvím mnohostranných a vnitrostátních programů“) ze dne 20.července 2015, dokument 11130/15.

⁵⁴ Belgie, Česká republika, Dánsko, Německo, Estonsko, Francie, Island, Irsko, Itálie, Lotyšsko, Lichtenštejnsko, Litva, Lucembursko, Malta, Nizozemsko, Norsko, Rakousko, Portugalsko, Rumunsko, Španělsko, Finsko, Švédsko, Švýcarsko a Spojené království.

⁵⁵ Doporučení Komise ze dne 27. září 2017 o posílení legálních cest pro osoby, které potřebují mezinárodní ochranu; C(2017) 6504.

⁵⁶ Na 29. listopadu 2017 bylo naplánováno jednání Komise s těmi členskými státy, které vyjádřily zájem.

projektů o zákonné migraci a určit třetí země, které by se mohly zapojit.

8. TRVALÉ POSILOVÁNÍ SPRÁVY VNĚJŠÍCH HRANIC

Jeden rok po svém zřízení poskytuje *Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž* podporu členským státům ve společných operacích na hlavních migračních trasách přes východní, centrální a západní Středomoří a na západním Balkáně, kde rozmístila více než 1 500 pracovníků pohraniční stráže a další personál. Z důvodu vyššího počtu přicházejících do Španělska byla operace Indalo, která obvykle probíhá jen ve špičkových letních obdobích, rozšířena až do konce roku 2017. Další oblastí podpory je příprava posuzování zranitelnosti a souvisejících doporučení pro členské státy.

Přetrvávají nicméně rozdíly pro probíhající společné operace na podporu členských států vystavených tlaku. Závazky jsou stále příliš krátké, nedostatečně odpovídají konkrétním požadavkům, přičemž jejich rozsah není vždy dostatečný. Jedinou oblastí, v níž se neočekávají žádné nedostatky do poloviny listopadu, je společná operace Poseidon.

Ačkoli se podařilo dosáhnout dalšího pokroku při zavádění stálé kapacity pro rychlou reakci, do 9. listopadu 2017 jmenovalo 26 členských států své pracovníky pohraniční stráže, takže se dosahuje 74 % požadovaného množství osob (1 110 z 1 500 pracovníků). U rezervy vybavení pro rychlé nasazení nebylo od září dosaženo žádného dalšího pokroku⁵⁷ a u většiny druhů vybavení přetrvávají značné rozdíly – jen 14 členských států přispívá a od dubna nebyly obdrženy žádné nové závazky. Na podporu vybavení, které má agentura k dispozici, Komise v srpnu 2017 vyčlenila dalších 76 milionů EUR v rámci oddílu Zvláštních akcí⁵⁸ Fondu pro vnitřní bezpečnost na nákup námořních prostředků členskými státy. Tato částka doplňuje 132 milionů EUR alokovaných pro tento účel v roce 2015. Členské státy by měly nyní zesílit své úsilí o provádění těchto projektů tak, aby tyto prostředky byly agentuře k dispozici. Agentura navíc schválila strategii nákupu vlastních prostředků v období 2017–2020 a nyní vytváří dlouhodobou strategii pro období do roku 2027.

Klíčovou oblastí v práci agentury je vývoj posuzování zranitelnosti tak, aby bylo možno zjistit možné nedostatky v ochraně hranic členských států. V dalším kroku musí členské státy provést doporučení adresovaná v červenci 2017 a agentura musí zavést účinný monitorovací mechanismus. Potom bude možno zajistit provedení akčních plánů, které členské státy předložily v září 2017. Agentura má dokončit posuzování po simulačních cvičeních⁵⁹. Výsledkem tohoto procesu může být rovněž vytvoření dodatečných doporučení. Úprava společné metodiky pro posuzování zranitelnosti se očekává na příštím jednání správní rady ve dnech 22. až 23. listopadu 2017. Probíhají také kroky na spuštění vysílání styčných pracovníků⁶⁰ do členských států a tento proces by měla agentura dokončit do února 2018.

⁵⁷ COM(2017) 467 final, 6.9.2017.

⁵⁸ Oddíl Zvláštních akcí je samostatný doplňkový program financování spadající pod Fond pro vnitřní bezpečnost určený ke spolufinancování vybavení členských států, které po zakoupení musí být zaevidováno v souboru technického vybavení agentury a musí být k dispozici na žádost agentury k rozmístění na libovolné části vnějších hranic, zejména pak v případě rychlých zásahů na hranicích.

⁵⁹ V případě Bulharska, Řecka, Itálie a Chorvatska bude tento proces dokončen koncem listopadu, Francie a Španělsko budou následovat v prosinci.

⁶⁰ Článek 12 nařízení o Evropské pohraniční a pobřežní stráž (nařízení (EU) 2016/1624 ze dne 14. září 2016 (Úř. věst. L 251/1, 16.9.2016)). Styční pracovníci budou vysíláni především do bloků členských států.

Spolupráce s třetími zeměmi je pro činnost agentury naprosto zásadní. Probíhají jednání se Srbskem a Bývalou jugoslávskou republikou Makedonií o dokončení statutu dohod. Dne 16. října 2017 vyslovila Rada souhlas s dojednáním obdobných dohod s Albánií, Černou Horou a Bosnou a Hercegovinou.

Rozvoj *strategie evropské integrované správy hranic* pro propojení činností na vnitrostátní úrovni a na úrovni EU bylo předmětem samostatného jednání s Evropským parlamentem a členskými státy, které se konalo dne 17. října 2017. Jeho účelem bude zaměřit další kroky na stanovování klíčových prvků společné strategie integrované správy hranic pro EU jako celek⁶¹.

Budoucí klíčová opatření

- Členské státy dokončí přijetí závazků k příspěví na rezervu pro rychlé nasazení zřízenou Evropskou agenturou pro pohraniční a pobřežní stráž;
- Členské státy včas provedou doporučení učiněná na základě posouzení zranitelnosti a účinného monitorování ze strany Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž;
- Členské státy plně využijí veškerou možnou podporu, kterou jim agentura nabízí.

9. ZÁVĚRY A DALŠÍ KROKY

Tato zpráva shrnuje různé oblasti činnosti, které jsou prováděny v rámci evropského programu pro migraci. Ilustruje komplexní povahu těchto činností a dokládá nezbytnost potřeby pokračovat v intenzivním úsilí EU ve všech oblastech. Komise bude i do budoucna předkládat jednotlivé zprávy s širokým rozsahem a bude upozorňovat na otázky, které vyžadují zvláštní pozornost.

Tato zpráva identifikuje hlavní operační opatření nezbytná k zajištění účinnosti reakce EU na aktuální výzvy související s migrací. Ta vyžadují okamžitou pozornost a trvalé zapojení členských států, orgánů EU a agentur EU a rovněž přispívají k vytváření podmínek pro součinnost směřující k dohodě o reformě společného evropského azylového systému. V tomto ohledu bude prosincové zasedání Evropské rady příležitostí shrnout dosažený pokrok a stanovit další postup v souladu s agendou lídrů, kterou v říjnu přijala Evropská rada.

⁶¹ Článek 4 nařízení o Evropské pohraniční a pobřežní stráž.